

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.061/2022/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Szabó Fanni ügyvéd (cím) által képviselt felperes (cím) felperesnek – a dr. Balázs F. Gábor ügyvéd (cím) által képviselt I.r. alperes I. rendű (cím) és II.r. alperes II. rendű (cím) alperesek ellen váltókezességből eredő tartozás megfizetése iránti perben az Egri Törvényszék 4.P.20.198/2021/8. szám alatti ítélete ellen az I. rendű alperes által 9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, míg fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 3 (három) napon belül fizessen meg a felperesnek 500 000 (ötszázezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak – külön felhívásra – 2 292 055 (kétfmillió-kétszázkilencvenkétezer-ötvenöt) forint feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és az gazdasági társaság 2017. október 4. napján kötött forgóeszköz hitelszerződést, melyben a felperes 45 000 000 forint rendelkezésre tartását vállalta. Ugyanezen a napon az gazdasági társaság, az alperesek és a felperes között váltómegállapodás jött létre, mely annak I/2. pontja szerint a biztosított szerződésből származó összes fennálló, jövőben esedékessé váló vagy keletkező fizetési kötelezettség biztosítására szolgált. A megállapodásban az gazdasági társaság biankó váltó átadását vállalta azzal, hogy arra rávezeti az „óvás nélkül” nyilatkozatot és ezt, valamint a váltókat cégszerűen aláírja. Az alperesek a megállapodásban feltétel nélkül váltókezességet vállaltak.

[2] A megállapodás alapján az gazdasági társaság 2017. október 4. napján a felperes, mint rendkívényes javára biankó váltót állított ki, azon alperesek kezességet vállaltak a kiállító fizetéséért.

[3] A felperes a forgóeszköz hitelszerződést 2020. november 10. napján azonnali hatállyal felmondta arra hivatkozva, hogy a gazdasági társaság 2020. január 6. napjától nem tett eleget a szerződés alapján fennálló fizetési kötelezettségeinek; a társaság ellen két végrehajtási eljárás indult; a számlájára 32 900 000 forint összegű beszédési megbízást nyújtottak be, ellene további végrehajtás indult, a garantőr számlájára 209 733 193 forint összegű hatósági átutalási megbízást nyújtottak be; a társaságnak és a garantőrnek lejárt, késedelmes tartozásai vannak. Emellett a társaság és a garantőr számlájára további 137 567 016 forint összegű inkasszót; a társaság számlájára 474 866 forint inkasszót, a garantőr számlájára 211 066 193 forint összegű inkasszót nyújtottak be; a cégkivonat szerint a tulajdonosok összetételével és az ügyvezetés személyével kapcsolatos módosítást nyújtottak be, amelyről a felperest nem értesítették.

[4] Az gazdasági társaság többszöri felszólítás ellenére fennálló tartozását nem fizette meg, ezért a felperes 2021. február 25. napján a váltót fizetés végett fiókjának bemutatta, annak alapján azonban fedezethiány miatt nem történt teljesítés. A felperes cégszerűen aláírt okiratban rögzítette, hogy fedezethiány miatt teljesítés nélkül visszaküldi a váltót.

[5] A felperes 2021. február 26. napján az gazdasági társaság és az alperesek, mint magánszemélyek részére is írásban bejelentette, hogy a váltót 2021. február 25. napján fizetés végett bemutatta, azonban annak alapján kifizetés nem történt. A váltókból eredő fizetési kötelezettség ekként lejárttá vált. Felszólította a gazdasági társaságot, illetőleg alpereseket, mint kezesekeket, hogy 8 napon belül fizessenek meg 28 650 687 forint összeget, valamint annak 6% mértékű kamatát és 3 ezrelékes váltódíjat.

[6] A felperes a fizetési meghagyásos eljárásból indult perben keresetében az alpereseket 28 650 687 forint, annak 2021. február 25. napjától megfizetésig számított évi 6% mértékű váltókamata és 3 ezrelék váltódíj címén 69 938 forint egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni.

[7] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Hivatkoztak arra, hogy a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Vmt.) 9. § (1), (2), (3) és (5) bekezdése, valamint a koronavírus világjárvány nemzeti gazdaságot érintő hatásainak enyhítése érdekében szükséges azonnali intézkedésekről szóló 47/2020. (III.18.) Kormányrendelet 1. §-a fizetési moratóriumot vezetett be 2020. március 18. napjától, melyre tekintettel jogszerűen nem lehetett volna felmondani a szerződést, hiszen a moratórium ideje alatt az adós tartozása nem válhatott lejárttá és esedékessé. Állították továbbá, hogy a felperes a váltójogi szabályok szövegének közzétételéről szóló 1/1965. (I.24.) IM rendelet (a továbbiakban: Vár.) 44. § (1) bekezdésében foglaltakat megsértve az elfogadás vagy fizetés megtagadását közokirattal nem igazolta. A váltó megállapodás értelmében a váltón a kiállítónak az „óvás nélkül” jelzést cégszerűen alá kellett volna írnia, ennek hiányában a felperes óvás felvételére volt köteles, melynek nem tett eleget. A váltókövetelés jogosultja, a váltóbirtokos továbbá saját nyilatkozatával nem igazolhatja, hogy a váltót a lejáratkor fizetés végett bemutatta, de azt az egyenes adós nem fizette ki; ezért a felperes nem jogosult saját nyilatkozatával igazolni, hogy a váltót fizetés végett bemutatta.

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereset szerint kötelezte az alpereseket 28 650 687 forint és annak 2021. február 25. napjától számított kamata, valamint 85 952 forint váltódíj és 2 559 520 forint perköltség megfizetésére.

[9] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a Vár. 17. § alapján az alperesek alappal hivatkozhattak a váltó kiállításának alapjául szolgáló jogügyletből eredő kifogásokra is, azokat érdemben vizsgálta. A Vmt. 9. § (1) és (2) bekezdései, illetőleg a 47/2020. (III.18.) Kormányrendelet 1. § (1)-(5) bekezdései a megkötött hitel és kölcsönszerződések tartalmából kizárólag a tőkekamat, illetve díjfizetési kötelezettség fizetési határidejét módosítják, kizárólag a moratórium ideje alatt keletkező tőke, kamat és díjfizetési kötelezettségre rendelnek moratóriumot, a korábban lejárt fizetési kötelezettségeket nem érintik. Ezen jogszabályok általános felmondási tilalmat nem rögzítenek, így a felperes a felmondásban megjelölt egyéb okokra tekintettel alappal mondta fel a forgóeszköz hitelszerződést. Kiemelte, hogy az gazdasági társaság már a moratórium hatályba lépését megelőzően késedelembe esett; rögzítette továbbá, hogy a moratóriummal kapcsolatos rendelkezések kizárólag a hitel- és kölcsönszerződésből fakadó jogviszonyokra vonatkoznak, a váltó jogviszonyokat nem érintik.

[10] Kifejtette továbbá, hogy a Vár. 46. § (1) bekezdése értelmében a váltóra vezetett nyilatkozattal az óvás elengedhető, mely kiterjed mind az elfogadás, mind a keltezés, mind a fizetés hiánya miatt szükséges óvás felvételére. A perbeli váltó előlapján a „váltó óvás nélkül” szöveget feltüntették, a váltót az gazdasági társaság nevében eljáró I. rendű alperes cégszerűen aláírta, ezért a felperesnek sem az elfogadás, sem a fizetés hiánya miatt nem kellett óvást felvennie. Az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a váltó kiállítása során az

alapügyletben tett vállalásával ellentétesen járt el, az óvás elengedését tartalmazó nyilatkozatot külön nem írta alá.

[11] A perbeli váltó bankra telepített váltó, a saját váltó kiállítójának bankszámláját vezető felperes, mint rendelvényes javára kiállítva. A fizetés érdekében a telepített saját váltót annak kell bemutatni, akinél a fizetést teljesíteni kell. A felperes ennek eleget téve az gazdasági társaság bankszámláját kezelő szervezeti egységnél a váltót bemutatta, a fedezethiány miatti visszaküldésről történő értesítést kiállította, a bemutatás hiányára ezért az alperesek alaptalanul hivatkoztak. Nem vezethet a kereset elutasítására azon alperesi hivatkozás, mely szerint a felperesi bankfiók értesítése nem igazolná a váltó fizetés végett történő bemutatását, mivel a később előterjesztett váltókereset a váltó bemutatást pótolja. A felperes a Vár. 45. § (1) bekezdése szerinti értesítést határidőn belül megtette, egyébiránt annak elmulasztása nem jár jogvesztéssel, csupán kártérítési felelősséget alapoz meg.

[12] Az I. rendű alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását, valamint a felperes kötelezését az első- és másodfokú eljárással felmerült költségei megfizetésére. Fellebbezésben jogszabálysértésként hivatkozott a Vmt.

9. § (1), (2), (3) és (5) bekezdésének, valamint a 47/2020. (III.18.) Kormányrendelet 1. § (1)-(5) bekezdésének megsértésére. Az elsőfokú bíróság ezen rendelkezéseket tévesen értelmezte akként, hogy azok kizárólag a moratórium ideje alatt keletkező tőkekamat, illetve díjfizetési kötelezettségre terjednének ki, mely értelmezés nem áll összhangban a jogszabályok szövegével és az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési szabályokkal sem. Érvelése szerint a Vmt. preambulumból és a törvényjavaslat indoklásából kétséget kizárólag megállapítható, hogy a jogszabályok jogpolitikai célja az adósok számára a veszélyhelyzet miatti nehézségek áthidalására átmeneti fizetési könnyebbség nyújtása és a még fel nem mondott szerződések fenntartása volt. Utalt arra is, hogy a Magyar Nemzeti Bank által kiadott értelmezés szerint a fizetési moratórium szabályait a 2020. március 18. előtt már késedelembe esett, de még fel nem mondott szerződésekre is alkalmazni kell.

[13] Állította, hogy az ítélet sérti továbbá a Vár. 46. § (1) bekezdését. Jogi érvelése szerint a váltó egy absztrakt, az alapjogviszonytól elváló önálló jogviszonyt hoz létre; ebből is következően a váltójogi szabályok kógens, eltérést nem engedő rendelkezések. A saját váltó a Vár. 75. § szerinti kötelező elemek együttesével jön létre, melyek közé nem tartozik az óvás nélküliségről való rendelkezés. Az óvás nélküli váltó nem önálló váltófajta, az óvás elengedése egy már létrejött váltón elvégzett váltócelekmény; erre tekintettel a Vár. 46. § (1) bekezdése szerint az óvás nélküliségre vonatkozó kikötést a váltóra rá kell írni és azt külön alá kell írni, a perbeli váltón pedig ilyen nem található. Az óvás az igényérvényesíthetőség anyagi jogi előfeltétele, ezért ennek hiánya a kereset elutasításához vezet.

[14] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az I. rendű alperes kötelezését a másodfokú eljárással felmerült költségei megfizetésére. Továbbra is állította, hogy a Vmt. szövegéből nem vezethető le teljes felmondási tilalom, csupán az, hogy az érintett adósok a szerződésből eredő tőke-, kamat- és díjfizetési kötelezettségük teljesítésére fizetési haladékot kapnak. A nem teljesítés így nem minősül szerződésszegésnek, azonban az egyéb felmondási okokra tekintettel a jogszabály a szerződés felmondását nem zárja ki. jelen esetben a forgóeszköz hitelszerződés felmondását a fizetési kötelezettség teljesítésének elmaradása mellett további hét szerződésszegési eseményre alapította. Az I. rendű alperes tévesen hivatkozik arra is, hogy az óvás hiányára utaló kikötést a váltóadósok külön kellene aláírnia, ilyen elvárást a Vár. 46. § (1) bekezdése nem tartalmaz.

[15] A fellebbezés nem alapos.

[16] Az ítéltábla az elsőfokú eljárásban lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt, az anyagi pervezetés szükségességének hiányában az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A II. rendű alperes kötelezését tartalmazó ítéleti rendelkezést fellebbezés nem érte, azt az ítéltábla sem érintette. Nem vizsgálta továbbá az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogi indoklásának fellebbezéssel nem támadott részeit. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helytállóan állapította meg és abból helyes jogi következtetésekre jutott, mellyel az ítéltábla is maradéktalanul egyetértett. A fellebbezésre tekintettel rögzíti az alábbiakat:

[17] A felperes az gazdasági társaság-vel kötött forgóeszköz hitelszerződést a perben rendelkezésre álló felmondás tanúsága szerint összesen 8 okra hivatkozással mondta fel, melyek közül csak egyik az, hogy a társaság 2020. január 6. napjától nem tett eleget fizetési kötelezettségeinek. Az alperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben az azonnali hatályú felmondás nem emel ki egyetlen felmondási okot sem, azok között nem állít fel sorrendet, pusztán felsorolja a megvalósult, a felek szerződése és az annak részét képező általános szerződési feltételek alapján önállóan is a szerződés azonnali hatályú felmondására okot adó szerződésszegő magatartásokat. A felek szerződése és az általános szerződési feltételek szerint ezek közül bármelyik megvalósulása esetén a felperes jogszerűen mondhatta fel azonnali hatállyal a kölcsönszerződést. Az I. rendű alperes a perben nem tette vitássá a felmondásban megjelölt e tények megvalósulását, azokat a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 266. § (1) bekezdése szerinti tényként kellett megállapítani.

[18] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy a Vmt. 9. §-a és a 47/2020. (III.18.) Kormányrendelet 1. §-a által bevezetett és szabályozott fizetési moratórium csupán azt jelentette, hogy az adósnak az üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke, kamat és díjfizetési kötelezettsége módosult a 2020. december 31. napjáig tartó fizetési haladéokra tekintettel; amely csupán azt jelentette, hogy az ezen időszakban lejárt és adós által meg nem fizetett összegekre tekintettel a szerződést jog-szerűen nem lehetett felmondani. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a fizetési moratórium nem képezte gátját a hitel- és kölcsönszerződések, illetve pénzügyi lízing-szerződések egyéb szerződésszegésen alapuló felmondásának. Ilyen értelmezés sem a Vmt. preambulumból, sem annak indoklásából nem vezethető le. A felperes a forgóeszköz hitel-szerződést nem csupán a fizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt mondta fel, hanem azt egyéb, az azonnali hatályú felmondásra a felek megállapodása alapján önállóan okot adó körülményekre is alapította. E körülmények bekövetkeztét az I. rendű alperes nem tette vitássá, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felmondás jogszerű volt.

[19] Habár a fentiekre tekintettel a per eldöntésére nem volt kihatása, az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a bevezetett fizetési moratórium kizárólag a moratóriummal érintett időszakban elmulasztott tőke, kamat és díjtartozások esetében zárta ki a felmondást. Ellentétes értelmezés sem a Vmt. preambulumból, sem annak indoklásából nem vezethető le. A Vmt. preambuluma szerint a törvény megalkotásának célja a Covid-19 fertőzés okozta tömeges megbetegedést okozó 2020. évben bekövetkezett humán járvány következményeinek elhárítása, amelyből azonban nem következik, hogy a fizetési moratórium előtt bármilyen időben – tehát akár a humán járvány bekövetkezése előtt – felhalmozott tartozásra tekintettel sem lehet felmondani a szerződést. A törvény indoklása szerint is a koronavírus világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásait kívánta enyhíteni és a hiteladósok fizetőképességét kívánta megtartani a fizetési moratórium bevezetésével, ugyanakkor egy, a moratórium előtt bármilyen időben, így akár a járvány előtt keletkezett

tartozás esetén ezen cél nem értelmezhető. A Magyar Nemzeti Bank által közzétett általános tájékoztatásba foglalt jogértelmezés pedig a bíróságot eljárása során nem köti.

[20] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság által a Vár. 46. § (1) bekezdésére alapított alperesi védekezés körében kifejtettekkel is. A Vár. 46. § (1) bekezdése szerint a kibocsátó, bármelyik átruházó vagy a kezes a váltóra írt és aláírt ilyen kikötése: „költség nélkül”, „óvás nélkül” vagy más azonos értelmű nyilatkozattal felmentheti a váltóbirtokost az alól a kötelezettség alól, hogy megtérítési igényének érvényesítése végett akár az elfogadás hiánya, akár a fizetés hiánya miatt óvást vétesse fel. E rendelkezés az alperesi védekezéssel ellentétben nem határozza meg, hogy az óvás nélküliségre vonatkozó kikötést a váltón mely időpontban kell feltüntetni, továbbá azt sem, hogy ezen kitételnek a váltón hol kell szerepelnie. Megfelel a Vár. 46. § (1) bekezdésének ezért, ha a váltót kifejezetten „óvás nélküli váltó” megnevezéssel állítják ki és aláírják.

[21] Szintén alaptalanul hivatkozott az I. rendű alperes arra, hogy a Vár. 46. § (1) bekezdéséből következően a váltó kibocsátójának az „óvás nélküli” megnevezéssel kibocsátott váltón az „óvás nélküli” kitételt külön kellene aláírnia, ez nem következik a jogszabály szövegéből és a felek váltó megállapodása nem tartalmaz ilyen kikötést. Az gazdasági társaság kifejezetten „óvás nélküli váltó” megnevezéssel állított ki váltót és azt cégszerűen aláírta, mely nyilatkozattal felmentette a váltóbirtokost azon kötelezettsége alól, hogy a fizetés hiánya miatt óvást vétesse fel. Az I. rendű alperes, aki egyébként az ügylet során a Kft. ügyvezetőjeként is eljár, ezek ismeretében írta alá váltókezesként a kibocsátott váltót, az óvás felvételének hiányára így alappal nem hivatkozhatott.

[22] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta annak helyes indokainál fogva.

[23] Az I. rendű alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárással felmerült költségeit, amelyet az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdése alapján állapított meg.

[24] Az elsőfokú bíróság az alperes részére az illeték megfizetésére kiterjedő költségfeljegyzési jogot engedélyezett. Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 95. § (2) bekezdés a) pontja és 102. § (1) bekezdése szerint köteles megfizetni a feljegyzett fellebbezési illetéket.

Debrecen, 2022. február 8.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró